

STREEFDOELEN NT2 **Route 3, 12 – 16 jaar havo/vwo**

Ob = onderbouw (pijlen stoppen eerder)

Bb = bovenbouw (hogere streefdoelen)

Luisteren	pag. 2 - 8
Lezen	pag. 9 - 15
Gesprekken	pag. 16 - 22
Spreken	pag. 23 - 28
Schrijven	pag. 29 - 35

Luisteren A1

- Kan vertrouwde woorden en basiszinnen begrijpen die zichzelf, familie en directe omgeving betreffen, wanneer de mensen langzaam en duidelijk spreken.

Luisteren naar aankondigingen en instructies

- De leerling kan een korte, eenvoudige aanwijzing of opdracht begrijpen, bijv. 'ga zitten', 'doe je jas uit', 'pak je boek', etc.
- De leerling kan korte waarschuwingen begrijpen, bijv.: 'pas op', 'dat is gevaarlijk'.
- De leerling kan een korte, eenvoudige mededeling begrijpen, bijv. over het rooster.
- De leerling kan een eenvoudige routebeschrijving in school begrijpen, bijvoorbeeld de weg naar de kantine.
- De leerling kan een korte, eenvoudige aanwijzing over de werking van een apparaat begrijpen, als die 'live' bij het apparaat gegeven wordt.
- De leerling kan bedragen verstaan bij het afrekenen in de winkel.
- De leerling kan een korte, eenvoudige beschrijving van een voorwerp, persoon of situatie begrijpen.

Luisteren als lid van een live-publiek

- De leerling kan een kort, gestructureerd en eenvoudig klassikale uitleg van de docent in de klas begrijpen, bijv. familie, zorg, sport.

Kenmerken van de spreker waar de leerling naar luistert

De spreker praat langzaam en duidelijk en

- ... maakt gebaren en wijst dingen aan;
- ... gebruikt korte pauzes zodat je tijd hebt om goed te luisteren;
- ... gebruikt zeer eenvoudige woorden en de teksten zijn kort;
- ... en richt zich direct tot de luisteraar;
- ... herhaalt waar nodig om de tekst te verduidelijken.

Luisteren A2

- Kan zinnen en de meest frequente woorden begrijpen, die betrekking hebben op gebieden die van direct persoonlijk belang zijn (bijv. basisinformatie over zichzelf, zijn/haar familie, winkelen, plaatselijke omgeving, werk).
 - Kan de belangrijkste punten in korte, duidelijke, eenvoudige boodschappen en aankondigingen volgen.
-

Gesprekken tussen moedertaalsprekers verstaan

- De leerling kan een alledaags gesprek op straat, in de winkel of het openbaar vervoer begrijpen.
- De leerling kan het onderwerp bepalen van een gesprekje in de pauze tussen Nederlandstalige leerlingen of vrienden, als ze niet teveel door elkaar praten.
- De leerling kan het onderwerp bepalen van vragen die andere leerlingen aan de docent stellen.
- De leerling kan het onderwerp bepalen van vragen die de docent aan de andere leerlingen stelt.
- De leerling kan bekende woorden herkennen, bijv. in een gesprek tussen twee docenten.
- De leerling kan een moedertaalspreker begrijpen, als het rechtstreeks aan hem gericht is, bijv. een uitnodiging om samen iets te gaan doen.

Luisteren als lid van een live-publiek

- De leerling kan uitleg van de NT2-docent en de vakdocent (als hij zijn taalgebruik aanpast) voor een groot deel volgen.
- De leerling kan een korte presentatie van een medeleerling volgen, bijv. over het klimaat in zijn eigen land.
- De leerling kan eenvoudige informatie over bijv. de verschillende profielen en vakkenpakketten etc. voor een groot deel volgen.

Luisteren naar aankondigingen en instructies

- De leerling kan beschrijvingen van een voorwerp, persoon of situatie begrijpen.
- De leerling kan instructies van de docent bij een opdracht begrijpen, bijv. 'lees de tekst en onderstreep de woorden die je niet kent.'
- De leerling kan de uitleg van de docent bij een onderwerp begrijpen, bijv. bij een hoofdstuk uit het theorieboek van maatschappijleer.
- De leerling kan een uitleg van een medeleerling begrijpen bijv. bij een opdracht uit een werkboek aardrijkskunde.
- De leerling kan mededelingen begrijpen, bijv. over de wijziging in het rooster voor de komende week of het vertrekpunt van een excursie.
- De leerling kan instructies en aanwijzingen over de werking van een apparaat begrijpen, als die bij het apparaat gegeven wordt, bijv. hoe je een fotokopie maakt.
- De leerling kan een routebeschrijving begrijpen, bijv. als hij naar de open dag van een andere school gaat.
- De leerling kan instructies over het gebruik van een medicijn begrijpen, bijv. hoe je neusdruppels moet gebruiken.
- De leerling kan instructies van de politie of iemand in het verkeer begrijpen en uitvoeren.

- De leerling kan instructies van de docent of directeur over dagelijkse regels van de school begrijpen.

Luisteren naar tv, video en geluidsopnames

- De leerling kan een instructievideo begrijpen, bijv. hoe je een filmpje in een PowerPoint opneemt of hoe je een tekst moet lezen.
- De leerling kan de hoofdzaak van een aankondiging via een intercom op school begrijpen.
- De leerling kan aanwijzingen van een telefonische computer begrijpen. Bijv. een bericht van de huisarts.
- De leerling kan nieuws op radio, tv, internet dat belangrijk voor hem is begrijpen, bijv. hoe het weer morgen is of wat de uitslag van de wedstrijd is.
- De leerling kan omroepberichten op het station of in de trein begrijpen, bijv. hoe lang de trein vertraging heeft of van welke spoor hij vertrekt.

Kenmerken van de spreker waar de leerling naar luistert

De spreker praat rustig en duidelijk en

- ... gebruikt eenvoudige woorden;
- ... praat in korte teksten;
- ... herhaalt waar nodig om de tekst te verduidelijken.

Luisteren B1

- Kan de hoofdpunten begrijpen wanneer in duidelijke uitgesproken standaardtaal wordt gesproken over vertrouwde zaken die hij/zij regelmatig tegenkomt op school, in het werk of tijdens vrije tijd.
 - Kan de hoofdpunten van veel radio- of tv-programma's over actuele zaken of over onderwerpen van persoonlijk of beroepsmatig belang begrijpen, wanneer er betrekkelijk langzaam en duidelijk gesproken wordt.
-

Gesprekken tussen moedertaalsprekers verstaan

- De leerling kan in pauzegesprekken de hoofdpunten volgen van een discussie over het nieuwe rooster, de lesinhoud of muziek.
- De leerling kan de hoofdpunten volgen van een discussie tussen docenten of collega's bijv. over de verdeling van taken.
- De leerling kan in een gesprek tussen twee Nederlandstalige vrienden het gesprek op hoofdpunten volgen, bijv. over muziek of sport.
- De leerling kan een gesprek tussen
- De leerling kan een gesprek volgen met een moedertaalspreker, bijv. over plannen voor het weekend of hoe het gaat op school.

Luisteren als lid van een live-publiek

- De leerling kan de hoofdlijnen volgen van een voorlichtingsbijeenkomst bijv. over het gebruik van alcohol of veilig internetgebruik.
- De leerling kan uitleg van de vakdocent voor een groot deel volgen.
- De leerling kan de hoofdlijnen volgen van een praatje van een gastdocent, bijv. over politiek in Nederland of het milieu.
- De leerling kan de hoofdpunten uit een groepsdiscussie volgen, bijv. tijdens het bedenken van een werkplan bij een samenwerkingsopdracht of een te organiseren informatiemarkt.
- De leerling kan een presentatie van een leerling over een project op school volgen, bijv. over producten in de kantine.
- De leerling kan voor zichzelf de belangrijkste informatie samenvatten die hij gehoord heeft.

Luisteren naar aankondigingen en instructies

- De leerling kan de uitleg begrijpen over het uitvoeren van een opdracht, wat er gedaan moet worden en in welke volgorde, bijv. bij het maken van een (practicum)verslag.
- De leerling kan de uitleg begrijpen over de werking van een nieuw apparaat, bijv. een tutorial op internet over hoe een microscoop werkt.
- De leerling kan de uitleg over voorbereiding op toetsen begrijpen en begrijpt ook hoe de cijfers tot stand komen.
- De leerling kan een routebeschrijving volgen naar een bestemming waarvoor een paar keer overgestapt moet worden.
- De leerling kan de aanwijzingen van de telefonische computer opvolgen om te komen tot een antwoord op zijn vraag aan een instantie.
- De leerling kan de aanwijzingen volgen bij het installeren van een computerprogramma.

- De leerling kan een beschrijving van de toekomstplannen of vakantiebestemming van iemand anders begrijpen.

Luisteren naar tv, video en geluidsopnames

- De leerling kan de hoofdpunten begrijpen van een radionieuwsbericht over een gebeurtenis in het eigen land/regio, de verkeersinformatie, etc.
- De leerling kan een eenvoudig luisterboek volgen, van een schrijver die hij goed vindt.
- De leerling kan de hoofdpunten van het Nederlandstalig journaal volgen op tv.
- De leerling kan een instructievideo volgen, bijv. zelf papier maken (techniek) of een tabel maken in excel (ICT).
- De leerling begrijpt een simpele documentaire, reclame, soap of een film op tv over een onderwerp dat vertrouwd is, bijv. een documentaire over de natuur of een jeugdfilm.
- De leerling kan de belangrijkste informatie uit informatief filmpje van YouTube begrijpen, bijv. ter introductie van nieuw onderwerp bij geschiedenis

Kenmerken van de spreker waar de leerling naar luistert

De spreker praat duidelijk en in een normaal spreektempo en

- ... het verhaal is eenvoudig en goed opgebouwd;
- ... bij film wordt er betrekkelijk langzaam en duidelijk gesproken en het beeld helpt bij het begrijpen van het verhaal;
- ... de teksten zijn niet al te lang.

Luisteren: op weg naar B2 (instroom bovenbouw havo of vwo)

- Kan een langer betoog en lezingen begrijpen en complexe redeneringen volgen, wanneer het onderwerp redelijk vertrouwd is.
 - Kan de meeste nieuws- en actualiteitenprogramma's op televisie begrijpen.
 - Kan films in standaardtaal voor het grootste deel begrijpen.
-

Gesprekken tussen moedertaalsprekers verstaan

- De leerling kan veel begrijpen van een gesprek tussen Nederlanders, bijv. een gesprek tussen twee vrienden over studieplannen of een pauzegesprek over meningen over voetbalclubs.
- De leerling kan in grote lijnen volgen waar twee docenten het met elkaar over hebben.
- De leerling kan een (in detail) een gesprek volgen met een moedertaalspreker, bijv. in een drukke pauze of lawaaiërie ruimte.

Luisteren als lid van een live-publiek

- De leerling kan de essentie van een les, lezing of presentatie begrijpen, bijv. tijdens de les van een vakdocent, bij de presentatie van een project van klasgenoten of tijdens een excursie in een museum.
- De leerling kan de essentie van een voorlichtingsbijeenkomst begrijpen, bijv. over de keuze voor een profiel.
- De leerling kan de essentie van een lezing tijdens een thema-avond begrijpen, bijv. over de studiekeuze in het hoger onderwijs.
- De leerling kan de klassikale uitleg van een docent over het maken van een profielwerkstuk begrijpen.
- De leerling kan de essentie van een presentatie van een groep medeleerlingen begrijpen, bijv. over de resultaten van een onderzoek.

Luisteren naar aankondigingen en instructies

- De leerling kan gedetailleerde aanwijzingen, aankondigingen en mededelingen begrijpen, bijv. aanwijzingen van een telefonische helpdesk over het oplossen van een probleem met de internetverbinding of een instructie over het schrijven van een complexe schrijfoopdracht.
- De leerling kan instructies over de werking van bijvoorbeeld een nieuw computerprogramma begrijpen.
- De leerling kan de aanwijzingen van de docent begrijpen, bijv. bij de uitvoering van een practicumopdracht bij biologie of scheikunde

Luisteren naar tv, video en geluidsopnames

- De leerling begrijpt documentaires, praatprogramma's, interviews en de meeste films, bijv. een actualiteitenrubriek of discussieprogramma op tv of een Nederlandse speelfilm.
- De leerling kan een video begrijpen met informatie over zijn vervolgstudie of over een vak, zoals geschiedenis of aardrijkskunde.

Kenmerken van de spreker waar de leerling naar luistert

De spreker spreekt duidelijk, in standaardtaal en

- ... in normaal tempo;
- ... kan in complexe taal spreken;
- ... kan technische informatie geven over het eigen vakgebied;
- ... de teksten kunnen lang zijn.

Lezen A1

- Kan vertrouwde namen, woorden en zeer eenvoudige zinnen begrijpen, bijv. in mededelingen, op posters en in catalogi.
-

Correspondentie lezen

- De leerling kan een kaart met een korte, eenvoudige tekst begrijpen, bijv. een uitnodiging voor een schoolfeest. Hij begrijpt wanneer het is en hoe laat het begint.
- De leerling kan een kort bericht (app, sms of e-mail) met bijv. tijd en plaats voor afspraak begrijpen.
- De leerling kan een kort bericht (e-mail of opdracht) van de docent begrijpen, bijv. over het huiswerk. Hij begrijpt wat hij moet doen en wanneer het af moet zijn.
- De leerling kan een afspraakkaartje begrijpen, bijv. van de dokter of de tandarts.

Oriënterend lezen

- De leerling kan bekende straat- en plaatsnamen opzoeken in de dienstregeling van het openbaar vervoer (bus, trein).
- De leerling kan een eenvoudig inschrijfformulier begrijpen, waarin persoonlijke gegevens moeten worden ingevuld.
- De leerling kan de kassabon van de supermarkt begrijpen.
- De leerling kan zeer frequente borden in openbare ruimten begrijpen (uitgang, receptie, niet roken etc.).
- De leerling kan een overzicht van openingstijden van bijv. winkels en bibliotheek begrijpen.
- De leerling kan een (digitaal) bankafschrift begrijpen.
- De leerling kan prijzen en aanbiedingen in de kantine op school begrijpen.
- De leerling kan een overzicht van televisieprogramma's begrijpen.
- De leerling kan een korte versie van het weerbericht begrijpen.
- De leerling kan naamborden van diverse instanties begrijpen zoals winkels, huisarts en tandarts.
- De leerling kan onderdelen van opschriften en etiketten op producten begrijpen, zoals de inhoud en hoeveelheid.
- De leerling kan een educatieve poster aan de muur in de klas begrijpen, bijv. een poster met een land- of wereldkaart met namen.
- De leerling kan een agenda begrijpen: de aanduiding van tijd, dag, datum en maand.
- De leerling kan begrijpen waar een eenvoudige mededeling op het prikbord op school over gaat, bijv. wijziging van een lokaal of ziekmelding van een docent.
- De leerling kan een lesrooster herkennen en (deels) begrijpen, bijv. zijn eigen groep selecteren.

Lezen om informatie op te doen

- De leerling kan het onderwerp van eenvoudige berichten uit plaatselijke bladen aan de hand van bekende woorden en frases uit krantenkoppen vaststellen.
- De leerling kan een simpel verhaal begrijpen, bijv. over een gebeurtenis uit het dagelijks leven.
- De leerling kan een cursusbeschrijving herkennen en zich een idee vormen van de inhoud, bijv. een workshop op school over photoshop op de computer of dans.

- De leerling kan zich een idee vormen van de inhoud van korte informatieve teksten in de (digitale) nieuwsbrief, de schoolkrant of op de website van school.

Instructies lezen

- De leerling kan een gebruiksaanwijzing bij een apparaat herkennen en (deels) begrijpen, als er een illustratie bij staat.
- De leerling kan eenvoudige verkeersaanwijzingen en verkeersregels begrijpen, bijv. rechtdoor en aan het einde van de straat linksaf, Dorpsstraat afgesloten t/m 18 september.
- De leerling kan een zeer korte instructie op een sticker op een medicijn begrijpen.
- De leerling kan een korte, eenvoudige instructie in meest frequente instructiewoorden bij opdrachten uit lesboeken begrijpen, bijv.: vul in; onderstreep; zet in de juiste volgorde; luister naar de tekst.

Kenmerken van de leestekst

De tekst is kort en eenvoudig en

- ... bevat hoogfrequente woorden en korte, eenvoudige zinnen.
- ... bevat afbeeldingen die ondersteuning geven.

Lezen A2

- Kan korte, eenvoudige teksten lezen.
 - Kan specifieke voorspelbare informatie vinden in eenvoudige, alledaagse teksten zoals advertenties, menu's en dienstregelingen.
 - Kan korte, eenvoudige, persoonlijke brieven begrijpen.
-

Correspondentie lezen

- De leerling kan een korte e-mail, brief of kaartje van kennissen begrijpen, bijv. over een verhuizing of een geboorte.
- De leerling kan kaarten en brieven met een vaste vorm herkennen: nieuwsbrief, geboorte, rouw, felicitatie of uitnodiging.
- De leerling kan een kort, eenvoudig briefje of e-mail van de docent begrijpen, over bijv. een uitgevallen les of de voorbereiding op een toets of een excursie.
- De leerling kan een kort, eenvoudig e-mailbericht van een andere leerling begrijpen, bijv. over huiswerk of een afspraak over het werken aan een huiswerkopdracht.
- De leerling kan een eenvoudige standaardbrief van school begrijpen, over bijv. een sportdag of een ouderavond.

Oriënterend lezen

- De leerling kan specifieke informatie vinden in schema's met tijden: vertrek- en aankomsttijden van bus/trein, openingstijden van winkels of bibliotheek.
- De leerling kan de relevante informatie halen uit alledaagse borden en mededelingen in openbare ruimtes zoals op het station, in winkels en bibliotheek.
- De leerling kan specifieke informatie vinden in een eenvoudig, kort bericht in krant of op website over een bekend onderwerp, zoals over voetbal of een beroemdheid.
- De leerling kan de relevante informatie halen uit een mededeling op een (digitaal) prikbord, bijv. de aankondiging van een schoolfeest.
- De leerling kan de relevante informatie halen uit een lesrooster, inclusief een wijziging in het rooster en vrije dagen.
- De leerling kan de betekenis van een woord opzoeken een eenvoudige versie van een eentalig woordenboek.
- De leerling kan iets opzoeken in de schoolgids (op internet), bijv. over de vakantiedata of de prijs van een schoolboek.

Lezen om informatie op te doen

- De leerling kan specifieke informatie begrijpen in korte informatieve of beschrijvende teksten: korte krantenartikeltjes, brochures of websites.
- De leerling kan specifieke informatie begrijpen uit reclamefolders, bijv. welk mobieltje in de aanbieding is.
- De leerling kan de relevante informatie halen uit een aankondiging voor een informatiebijeenkomst, bijv. een open dag op een havo of vwo.
- De leerling kan specifieke informatie begrijpen in teksten uit lesboeken bij de verschillende vakken geschreven of aangepast voor NT2 met visuele ondersteuning .

- De leerling kan specifieke informatie begrijpen in eenvoudige teksten in de schoolkrant of op de website van de school.
- De leerling kan een simpel verhaal begrijpen, bijv. een kort verslag over een schoolactiviteit.
- De leerling kan specifieke informatie begrijpen in een tijdschrift voor jongeren, bijv. over voetbal, auto's of muziek.
- De leerling kan een eenvoudige vacature voor een baantje in het weekend of de vakantie begrijpen.
- De leerling kan informatie op de schoolwebsite begrijpen, over het rooster, lokaalwijzigingen, ziekte van de docent, etc.
- De leerling kan eenvoudige instructies over veiligheid op school begrijpen, bijv. op het schoolplein en in het practicumlokaal.

Instructies lezen

- De leerling kan simpele gebruiksaanwijzingen bij machines/apparaten begrijpen, bijv. het automaat voor het opladen van de ov-chipkaart of een automaat voor frisdrank/snoep.
- De leerling kan een eenvoudig recept begrijpen, bijv. voor het koken van pasta of het maken van een eenvoudige cake.
- De leerling kan frequente instructiewoorden uit de schooltaal en de instructies bij de oefeningen in het lesboek begrijpen.
- De leerling kan instructies van de computer begrijpen, bijv. als er gevraagd wordt om het aanmaken van een account, het opgeven van een wachtwoord, het opslaan van een document.
- De leerling kan eenvoudige instructies begrijpen, bijv. over het uitvoeren van een opdracht in de les of het maken van een oefening uit een schoolboek.
- De leerling kan eenvoudige regels op school begrijpen, bijv. hoe je je ziek meldt of hoe je je in de kantine gedraagt.

Kenmerken van de leestekst

De tekst is kort en

- ... bevat veel hoogfrequente woorden;
- ... de structuur van de tekst is helder en overzichtelijk door de lay-out en door visuele ondersteuning.

Lezen B1

- Kan teksten begrijpen die hoofdzakelijk bestaan uit zeer frequente dagelijkse, of aan het werk gerelateerde taal.
 - Kan de beschrijving van gebeurtenissen, gevoelens en wensen in persoonlijke brieven begrijpen.
-

Correspondentie lezen

- De leerling kan een zakelijke brief, in neutrale, niet al te formele taal begrijpen, zoals bijv. een brief van de schooldirectie over het inleveren van schoolboeken of inschrijven voor een nieuwe school.
- De leerling kan persoonlijke brief of email begrijpen, bijv. over het verslag van een feestje of de beschrijving van gevoelens of wensen.
- De leerling kan in een bevestigingsmail of brief controleren of de informatie juist is, bijv. over de details van de gemaakte afspraak.
- De leerling kan uit een opmerking of e-mail van een docent begrijpen wat de feedback van de docent op een ingeleverde opdracht is.
- De leerling kan uit een briefje of e-mail van een medeleerling begrijpen wat de opdracht voor de volgende les inhoudt.
- De leerling kan een bericht op sociale media begrijpen, bijv. op Facebook over de inzameling van kleren voor een goed doel.

Oriënterend lezen

- De leerling kan relevante informatie vinden en begrijpen in alledaags materiaal, zoals brochures, websites van sportclubs over lidmaatschap.
- De leerling kan een mededeling op het (digitale) prikbord begrijpen op school, bijv. over aankomende activiteiten zoals sportdagen of schoolfeesten.
- De leerling kan relevante informatie vinden en begrijpen in brochures en op internet over vervolgonderwijs en de mogelijkheden na de havo of het vwo.
- De leerling kan relevante informatie vinden en begrijpen in brochures en protocollen, bijv. over regels op school over pesten of veiligheidsregels in het practicumlokaal.
- De leerling kan in langere teksten op internet informatie zoeken voor een werkstuk (over een onderwerp waarin de leerling geïnteresseerd is).

Lezen om informatie op te doen

- De leerling kan veel begrijpen van lichte lectuur zoals bijv. stukjes uit tijdschriften, jongerenbladen.
- De leerling kan veel tekst op televisie begrijpen: bijv. ondertiteling van het nieuws of een eenvoudige film of aflevering van een soap.
- De leerling kan de belangrijkste informatie op websites over onderwerpen binnen de eigen interessesfeer vinden en begrijpen.
- De leerling kan verklarende teksten bij grafieken, tabellen, afbeeldingen en schema's begrijpen in lesboeken.
- De leerling kan de artikeltjes in de schoolkrant of op de schoolwebsite voor een groot deel begrijpen.

- De leerling kan de belangrijkste informatie over de verschillende schoolvakken en mogelijkheden voor vervolgonderwijs in brochures en op internet begrijpen.
- De leerling kan relevante informatie uit verschillende bronnen halen die hij nodig heeft voor een presentatie.
- De leerling kan een eenvoudig gedicht of songtekst begrijpen.

Instructies lezen

- De leerling kan veel van een gebruiksaanwijzing van een dagelijkse (huishoudelijke) apparaten begrijpen: bijv. keukenapparatuur, kopieermachine, mobiele telefoon, etc.
- De leerling kan een eenvoudig geschreven bijsluiter bij medicijnen begrijpen.
- De leerling kan duidelijke veiligheidsinstructies begrijpen, bijv. in een practicumlokaal (bij scheikunde of biologie).
- De leerling kan een duidelijk geschreven tekst begrijpen, bijv. lesinstructies en schoolregels in het leerlingreglement.
- De leerling begrijpt een duidelijk geschreven handleiding, bijv. voor het maken van een practicumverslag.

Kenmerken van de leestekst

De tekst bevat veel eenvoudige en

- ... alledaagse woorden;
- ... is goed gestructureerd en kan langer zijn.

Lezen: op weg naar B2 (instroom bovenbouw havo of vwo)

- Kan artikelen en verslagen lezen die betrekking hebben op eigentijdse problemen, waarbij de schrijvers een bijzondere attitude of standpunt innemen.
- Kan eigentijds literair proza begrijpen.

Correspondentie lezen

- De leerling kan lange en moeilijke brieven die te maken hebben met zijn interessegebied lezen en snel de belangrijkste punten begrijpen, bijv. een bericht van de studieadviseur die heeft uitgezocht wat de leerling moet doen om op een vervolgopleiding toegelaten te worden.
- De leerling kan formele zakelijke brieven van instanties en overheden begrijpen, bijv. een brief over de studiefinanciering.

Oriënterend lezen

- De leerling kan lange en complexe teksten snel doorlezen en de details vinden die voor hem belangrijk zijn, bijv. artikelen op internet doornemen en bepalen of daarin relevante informatie staat die hij voor zijn werkstuk kan gebruiken.
- De leerling kan relevante details vinden in een examenreglement, bijv. over de regeling voor herkansing.
- De leerling kan snel de inhoud en relevantie bepalen van een bron op internet voor een werkstuk of presentatie.

Lezen om informatie op te doen

- De leerling kan studieboeken van zaakvakken begrijpen, bijv. van biologie of geschiedenis.
- De leerling kan artikelen en rapporten over actuele zaken begrijpen, bijv. de opiniepagina van een landelijk dagblad.
- De leerling kan een verslag van een vergadering begrijpen, bijv. van een bijeenkomst van de leerlingenraad of van de projectgroep die de studiereis organiseert.

Instructies lezen

- De leerling begrijpt (vrij) complexe handleidingen en werkinstructies binnen zijn eigen interesse- of vakgebied, bijv. een handleiding bij een nieuw apparaat, een instructie voor het maken van een webpagina of een handleiding voor het maken van een profielwerkstuk.
- De leerling begrijpt de instructies in een handboek voor examens, bijv. voor het aanvragen van een tentamen of examen, bijv. het staatsexamen NT2.

Kenmerken van de leestekst

Het kan gaan om verschillende tekstsoorten:

- artikelen, lastige brieven, complexe handleidingen, rapportages;
- met verschillende doelen: instructief, beschouwend, beschrijvend en overtuigend;
- de lengte van de tekst maakt niet uit.

Gesprekken voeren A1

- Kan deelnemen aan een eenvoudig gesprek, als de gesprekspartner probeert zo veel mogelijk te helpen.
- Kan eenvoudige vragen stellen en beantwoorden over een directe behoefte of zeer vertrouwd onderwerp.

Informele gesprekken

- De leerling kan de buren gedag zeggen op straat en vragen en vertellen hoe het gaat.
- De leerling kan een kort gesprekje voeren met de docent en met andere leerlingen. Daarbij kan hij reageren op groeten, vragen hoe het gaat en afscheid nemen.

Zaken regelen

- De leerling kan iets bestellen en betalen in de kantine of een winkel.
- De leerling kan zijn adres en telefoonnummer doorgeven en dit ook vragen aan een ander.
- De leerling kan iets vragen en begrijpen wanneer om iets gevraagd wordt, bijv. om een boek aan te geven.
- De leerling kan in de supermarkt vragen waar iets staat of op school waar hij een lokaal kan vinden.
- De leerling kan een afspraak maken met de tandarts of met een (vak)docent.
- De leerling kan om dingen vragen, bijv. iets te eten en drinken bestellen of vragen naar een opdracht uit een gemiste les.
- De leerling kan zich voorstellen aan iemand anders, bijv. bij een eerste bezoek aan de huisarts of aan een nieuwe leerling.
- De leerling kan in de klas om hulp vragen aan de docent of aan een andere leerling.

Informatie uitwisselen

- De leerling kan korte antwoorden geven op vragen, bijv. waar hij woont, waar hij vandaan komt en of hij broers en zussen heeft.
- De leerling kan (in eenvoudige woorden) zeggen wat hij wel of niet leuk vindt en vragen wat anderen wel en niet leuk vinden.
- De leerling kan zelf korte vragen stellen, bijv. wat de hobby's zijn van een andere leerling.
- De leerling kan een korte routebeschrijving geven, bijv. iemand de weg wijzen naar school.
- De leerling kan met een andere leerling afspreken wanneer en waar ze aan een huiswerkopdracht gaan werken.

Kenmerken van het taalgebruik van de leerling

- De leerling gebruikt korte, eenvoudige zinnen en uit het hoofd geleerde zinnen.
- De persoon met wie hij praat, probeert zo veel mogelijk te helpen. Hij/zij praat langzaam, en herhaalt of spelt wat je niet verstaat of begrijpt.

Gesprekken voeren A2

- Kan praten over eenvoudige, alledaagse taken die gaan over vertrouwde onderwerpen en activiteiten.
 - Kan een kort sociaal gesprekje voeren, maar begrijpt nog niet genoeg om het gesprek zelf gaande te houden.
-

Informele gesprekken

- De leerling kan met andere leerlingen de plannen voor het weekend bespreken.
- De leerling kan een kort gesprekje voeren met klasgenoten, bijv. over het land waar hij vandaan komt, over zijn woonomgeving/huis, over ervaringen, over wat ze in het weekend gedaan hebben en over hun hobby's.
- De leerling kan een kort gesprekje voeren met onbekenden, bijv. in de winkel: hij kan bedanken, zich excuseren en afscheid nemen.
- De leerling kan in een gesprekje instemming, waardering, blijdschap, afkeur uitdrukken.
- De leerling kan kort onderbouwd zijn mening geven over actuele zaken, bijv. over een populair filmpje op internet of over een nieuwe opdracht in de les.
- De leerlingen kan een kort verhaal vertellen over de plot van een boek of film.

Bijeenkomsten en vergaderingen

- De leerling kan zijn mening geven als daar om wordt gevraagd, bijv. na een spreekbeurt of bij een discussie in de klas zeggen wat hij ervan vindt. Als het nodig is vraagt hij om herhaling of verduidelijking.
- De leerling kan zijn mening geven in een overleg met klasgenoten, bijv. over de planning en uitvoering van een samenwerkingsopdracht.

Zaken regelen

- De leerling kan bij een sportclub een abonnement afsluiten en vragen naar de kenmerken van dat abonnement.
- De leerling kan op de sportclub uitleggen dat hij niet voluit kan trainen door een blessure.
- De leerling kan in een gesprekje de aankomst- en vertrektijden van treinen en bussen te weten komen en zelf doorgeven.
- De leerling kan afspraken maken, bijv. met een klasgenoot over de verdeling van het werk bij een werkstuk of over de aanmelding en de intake voor de vervolgopleiding.
- De leerling kan informatie vragen, bijv. over de profielen op een open dag van de havo of het vwo of over de kosten van een opleiding.
- De leerling kan een boodschap doorgeven bij de administratie, bijv. dat hij morgen iets later komt omdat hij naar de dokter moet.
- De leerling kan zich afmelden voor een les of afspraak.
- De leerling kan bij een afspraak met de leraar, bijv. om een toets in te halen of met de decaan om informatie te vragen over een opleiding die hij leuk vindt.
- De leerling kan uitleggen aan een nieuwe leerling hoe iets werkt, bijv. het computerprogramma.
- De leerling kan om hulp vragen en hulp aanbieden aan de docent of aan andere leerlingen.

- De leerling kan om verduidelijking vragen, bijv. bij een brief of informatietekst over de verschillende profielen of studierichtingen.
- De leerling kan informatie uitwisselen aan een klasgenoot die ziek was in verband met huiswerk of een opgegeven toets.
- De leerling kan informatie vragen bijv. met betrekking tot gemaakt huiswerk, opdrachten en toets.
- De leerling kan een gesprek aan een balie voeren, bijv. bij de apotheek of de bibliotheek.

Informatie uitwisselen

- De leerling kan iemand op straat de weg wijzen naar bijv. de supermarkt of het station en kan ook zelf iemand de weg vragen.
- De leerling kan een eenvoudig telefoongesprek voeren, bijv. om te vertellen dat hij ziek is of wat later komt.
- De leerling kan tijden, maten, gewichten, aantallen en prijzen doorgeven.
- De leerling kan kort informatie uitwisselen over alledaagse zaken, bijv. met de docent over zijn gewenste vervolgopleiding.
- De leerling kan vragen stellen, bijv. over de inhoud van een vaktekst bij geschiedenis of een proefje bij techniek.
- De leerling kan iets over zichzelf vertellen, bijv. tijdens een intakegesprek voor een vervolgopleiding of in een gesprek met de mentor.
- De leerling kan aangeven wanneer hij iets niet begrijpt en om verduidelijking vragen, bijv. over de inhoud een vaktekst bij scheikunde. Hij kan om herhaling vragen als hij de spreker niet kan verstaan.
- De leerling kan uitleggen hoe je iets moet doen, bijv. een werkplan maken voor een opdracht bij techniek of een filmpje kan zoeken op internet over beroepen in Nederland.
- De leerling kan de docent of andere leerlingen vertellen welke opdrachten hij leuk vindt om te doen en welke niet en kan dat ook aan andere leerlingen vragen.
- De leerling kan in de les huiswerkopdrachten verstaan en ze herhalen voor een klasgenoot.
- De leerling kan met andere leerlingen van gedachten wisselen over de uitnodiging voor een excursie of open dag van een vervolgopleiding.
- De leerling kan met een medeleerling overleggen over een opdracht, bijv. over het onderwerp van een te maken werkstuk.

Kenmerken van het taalgebruik van de leerling

De leerling gebruikt korte, eenvoudige zinnen en

- ... als hij de vraag niet meteen begrijpt, vraagt hij om herhaling;
- ... praat met veel pauzes in de zinnen;
- ... als hij er niet uitkomt, begint hij een zin opnieuw;
- ... soms helpt de gesprekspartner bij het formuleren.

Gesprekken voeren B1

- Kan onvoorbereid deelnemen aan een gesprek over onderwerpen die vertrouwd zijn of zijn/haar persoonlijke belangstelling hebben of die betrekking hebben op het dagelijks leven (bijv. familie, hobby's, werk, reizen, actuele gebeurtenissen).
-

Informeel gesprekken

- De leerling kan spontaan meepraten in gesprek over een vertrouwd onderwerp, een film, een festival, een boek.
- De leerling kan gevoelens uiten en reageren op die van een ander, bijv. vertellen hoe verrast hij was een kaart of een uitnodiging te ontvangen van een andere leerling.
- De leerling kan een verhaal vertellen over een gebeurtenis, bijv. over iets dat er gebeurt is op de sportclub.
- De leerling kan zijn mening geven, bijv. dat hij niet geïnteresseerd is in een bepaald onderwerp dat in de les ter sprake komt.
- De leerling kan met andere leerlingen discussiëren over een plan van aanpak, bijv. over de organisatie van een introductiemiddag voor nieuwe leerlingen op de isk.
- De leerling kan de hoofdpunten in een gesprek tussen docenten volgen.

Bijeenkomsten en vergaderingen

- De leerling kan in een groep duidelijk uitleggen wat de spelregels zijn van een activiteit.
- De leerling kan in een groep overbrengen wat zijn standpunt is over de regels betreffende het gebruik van de koffieautomaten, maar heeft moeite om actief mee te doen aan het gesprek.
- De leerling kan in een werkgroep met andere leerlingen een oplossing voor een praktisch probleem bespreken, bijv. over de planning.

Zaken regelen

- De leerling kan in de kantine iets bestellen dat afwijkt van wat er op de kaart staat.
- De leerling kan zich opgeven voor een activiteit bijv. een excursie naar een museum of een cursus 'Leren programmeren'.
- De leerling kan iets reserveren of regelen, bijv. een DJ voor het schoolfeest of een bezoek aan een sportclub in de buurt.
- De leerling kan bij de schoolboekhandel of bibliotheek een boek terugbrengen en vertellen wat de reden is.
- De leerling kan artikelen ruilen en uitleggen waarom hij dat wil.
- De leerling kan met andere leerlingen overleggen over de werkwijze bij een samenwerkingsopdracht.

Informatie uitwisselen

- De leerling kan in een gesprek met de dokter uitleggen waar hij last van heeft, bijv. hoofdpijn of jeuk.
- De leerling kan bij een probleem met een verkeerde overschrijving de klantenservice van de bank telefonisch vragen om aanwijzingen.

- De leerling kan bij een gesprek over keuze van bijv. profiel of studierichting informatie geven en vragen.
- De leerling kan aanwijzingen vragen aan een docent of medeleerling over het uitvoeren van een opdracht, bijv. welke onderdelen er in het practicumverslag moeten staan.
- De leerling kan een voortgangsgesprek voeren met de mentor.
- De leerling kan een eenvoudig sollicitatiegesprek voeren, bijv. een bijbaantje in een restaurant en vragen stellen over het werk.
- De leerling kan telefonisch informatie vragen bij een instelling of helpdesk, bijv. over de start van een cursus of over een probleem met de mobiele telefoon.

Kenmerken van het taalgebruik van de leerling

De leerling kan informatie uitwisselen en praktische zaken bespreken en

- ... begrijpt wat mensen tegen hem zeggen. Soms vraagt hij om de herhaling van een woord;
- ... kan in het gesprek zelf over een nieuw onderwerp beginnen;
- ... weet wanneer hij iemand met u of met jij moet aanspreken.

Gesprekken voeren: op weg naar B2 (instroom bovenbouw havo of vwo)

- Kan zodanig deelnemen aan een vloeiend gesprek, dat normale uitwisseling met moedertaalsprekers redelijk mogelijk is.
- Kan binnen een vertrouwde context actief deelnemen aan een discussie en hierin standpunten uitleggen en ondersteunen.

Informele gesprekken

- De leerling kan vlot en met gemak deelnemen aan informele gesprekken, bijv. met een groepje vrienden in een rumoerig restaurant of met klasgenoten in een overvolle kantine.
- De leerling kan in een discussie met een docent zijn mening geven, bijv. in een discussie over een nieuwe lesmethode of nieuwe regels op school.

Bijeenkomsten en vergaderingen

- De leerling kan actief deelnemen aan bijeenkomsten over allerlei zaken, bijv. aan een bijeenkomst van de leerlingenraad waarop de plannen besproken worden voor een nieuwe invulling van de sportdag of een presentatie geven met zijn werkgroep over een onderzoekje dat ze hebben uitgevoerd en vragen beantwoorden.
- De leerling kan in een debat zijn mening geven, toelichten en overeind houden, bijv. over een actueel onderwerp, zoals rechten en plichten in Nederland.
- De leerling kan verschillende mogelijkheden bespreken, standpunten verzamelen en vergelijken en een andere oplossing aandragen in een werkgroep op school.

Zaken regelen

- De leerling kan problemen bespreken en onderhandelen over oplossingen, bijv. bespreken dat hij zijn werkstuk door een andere docent wil laten beoordelen of met de studiebegeleider een serieus gesprek voeren over een privézaak.
- De leerling kan andere leerlingen motiveren om te zeggen wat zij vinden van de nieuwe aanpak binnen een project bij Culturele Vorming .
- De leerling kan gedetailleerde instructies van de docent heel precies opvolgen, bijv. bij de voorbereiding van een natuurkundeproef.
- De leerling kan onderhandelen met de docent, bijv. over het niet juist gebruiken van de beoordelingscriteria van een opdracht.

Informatie uitwisselen

- De leerling kan een heldere uitleg geven, bijv. aan vrienden die van buiten de stad op verjaardagsvisite komen een gedetailleerde routebeschrijving geven en aan andere leerlingen uitleggen hoe de procedure voor het inschrijven voor tentamens werkt.
- De leerling kan alle normaal voorkomende telefoongesprekken voeren, bijv. met de klantenservice van zijn telefoonprovider over het aanpassen van zijn abonnement of een telefoongesprek in het kader van de richting gezondheid naar instellingen om te vragen welke activiteiten zij in de regio organiseren voor jongeren en gezondheid.

- De leerling kan langere gesprekken voeren over algemene onderwerpen en over onderwerpen die niet perse met zijn interessegebied te maken hebben, bijv. met een groepje klasgenoten praten over een tv-uitzending van gisteren of artikelen bespreken die hij heeft gedownload van internet.
- De leerling kan in een voortgangsgesprek terugblikken en vooruitkijken (en vertellen wat hij nog wil leren)
- De leerling kan met andere leerlingen een film of boek bespreken en daarbij ook de recensies betrekken.

Kenmerken van het taalgebruik van de leerling

De leerling kan vlot een gesprek voeren en ...

- ... heeft een natuurlijke uitspraak;
- ... kan een probleem helder uiteenzetten en een standpunt verwoorden;
- ... zoekt af en toe naar een woord of uitdrukking;
- ... maakt geen grammaticale fouten die onbegrip kunnen veroorzaken;
- ... herstelt zelf fouten die hij maakt.

Spreken A1

- Kan eenvoudige uitdrukkingen en zinnen gebruiken om de eigen woonomgeving en de mensen in de naaste omgeving te beschrijven.

Monologen

- De leerling kan een beschrijving geven van zijn huis.
- De leerling kan iets over zichzelf vertellen, bijv. hoe oud hij is, waar hij vandaan komt en of hij broers en zusjes heeft.
- De leerling kan zijn uiterlijk beschrijven.
- De leerling kan een beschrijving geven van een andere leerling.
- De leerling kan in grote lijnen vertellen wat hij doet op school.

Iets vertellen voor de groep

- De leerling kan een zeer korte en vooraf geoefende mededeling doen, bijv. een nieuwe leerling voorstellen aan de klas.
- De leerling kan met behulp van een vooraf ingeoefende zin een andere leerling in de klas introduceren.
- De leerling kan een kort tevoren opgeschreven presentatie voorlezen voor de klas, bijv. een weersverwachting.
- De leerling kan met behulp van een vooraf ingeoefende zin een sportdag of feest aankondigen.

Kenmerken van het taalgebruik van de leerling

De leerling gebruikt korte, eenvoudige zinnen en

- ... ze zijn uit het hoofd geleerd of worden opgelezen van papier;
- ... praat langzaam, met veel pauzes en met een sterk, vaak moeilijk verstaanbaar accent.

Spreken A2

- Kan een reeks uitdrukkingen en zinnen gebruiken om in eenvoudige bewoordingen familie en andere mensen, leefomstandigheden en opleiding te beschrijven.
-

Monologen

- De leerling kan iets vertellen over zijn schoolervaringen in het land van herkomst.
- De leerling kan iets over zichzelf en zijn familie vertellen.
- De leerling kan aan bekenden vertellen hoe zijn eigen huis eruit ziet.
- De leerling kan kort zijn mening geven over vertrouwde en bekende onderwerpen, bijv. over zijn hobby of een feestdag.
- De leerling kan bij de dokter vertellen waar hij last van heeft, bijv. koorts of buikpijn.
- De leerling kan beschrijven op wat voor soort school hij nu zit.
- De leerling kan uitleggen aan de docent hoe hij een huiswerkopdracht uitgevoerd heeft.
- De leerling kan vertellen wat hij in een zaakvakles heeft gedaan, bijv. bij biologie of geschiedenis.
- De leerling kan aan een nieuwe leerling een eenvoudige uitleg geven over veel voorkomende procedures en werkzaamheden op school, bijv. over wat te doen bij te laat komen en ziek zijn.
- De leerling kan aan een andere leerling uitleg geven, bijv. hoe de computer werkt.
- De leerling kan beschrijven wat de belangrijkste activiteiten op een schooldag zijn.
- De leerling kan beschrijven welke vervolgopleiding hij wil/kan gaan volgen en welke mogelijke vervolgopleidingen er zijn na havo of vwo.
- De leerling kan zeggen welk profiel hem aanspreekt en waarom (natuur & gezondheid, natuur & techniek, cultuur & maatschappij, economie en maatschappij).
- De leerling kan iets over zichzelf vertellen, bijv. bij een intakegesprek op de nieuwe school.

Iets vertellen voor de groep

- De leerling kan (met voorbereiding) een groepsindeling bekend maken, bijv. de indeling en rollen van leerlingen in groepjes bij een samenwerkingsopdracht.
- De leerling kan met behulp van een vooraf inge oefende zin een gastdocent introduceren.
- De leerling kan (met voorbereiding) uitleg geven over een activiteit, bijv. over veilig werken bij NASK.
- De leerling kan voorbereid iets aan de groep vertellen, bijv. over de verschillende profielen op de havo of het vwo.
- De leerling kan voorbereid een presentatie houden over een vertrouwd onderwerp, bijv. over gewoonten in het land van herkomst, een hobby of een onderwerp uit de actualiteit.
- De leerling kan (met voorbereiding) iets vertellen over een uitstapje, bijv. over een open dag op de havo of het vwo.
- De leerling kan zijn mening geven tijdens een overleg, bijv. tijdens de leerlingenraad.
- De leerling kan op eenvoudige vragen reageren na het houden van een spreekbeurt als enige hulp geboden wordt bij het formuleren van het antwoord.
- De leerling kan met enige voorbereiding uitleg geven over een schoolse activiteit, bijv. het leren omgaan met een atlas/kaarten of hoe het schrijven van een bepaald teksttype (bijv. brief) kan worden aangepakt.

Kenmerken van het taalgebruik van de leerling

De leerling gebruikt korte zinnen en

- ... als hij vastloopt in een zin begint hij opnieuw
- ... spreekt met een accent, maar is goed te volgen.

Spreken B1

- Kan uitingen op een eenvoudige manier aan elkaar verbinden, zodat hij/zij ervaringen, gebeurtenissen, dromen, verwachtingen en ambities kan beschrijven.
 - Kan in het kort redenen en verklaringen geven voor meningen en plannen.
 - Kan een verhaal vertellen of de plot van een boek van een boek of film weergeven en zijn/haar reacties beschrijven.
-

Monologen

- De leerling kan een verhaal vertellen over een vakantie, film of gebeurtenis op straat.
- De leerling kan aan familie of burens vertellen over een vervelende of plezierige ervaring, bijv. in het contact met een buschauffeur of met de telefoonprovider.
- De leerling kan beschrijven hoe een dag uit het dagelijks leven doorgaans verloopt.
- De leerling kan vertellen aan de mentor over zijn dromen, verwachtingen en toekomstwensen.
- De leerling kan beschrijven hoe een schooldag over het algemeen verloopt.
- De leerling kan aan een docent vertellen over de aanpak bij het maken van een studieopdracht.
- De leerling kan in studieoverleg een standpunt innemen en mening geven.
- De leerling kan aan andere leerlingen verslag doen over zijn ervaringen, bijv. over een excursie naar een bedrijf of instelling (gemeente)
- De leerling kan verslag doen aan andere leerlingen wat hij heeft geleerd tijdens de (taal)stage.
- De leerling kan verslag uitbrengen van iets dat misging bij de uitvoering van een samenwerkingsopdracht en hoe het is opgelost.
- De leerling kan het plot van een boek of film navertellen en zeggen wat hij ervan vindt.
- De leerling kan zelf een verhaal bedenken en dat aan de klas vertellen.
- De leerling kan een tutorial maken over een onderwerp dat aansluit bij een onderwerp waar hij veel van weet (hobby of schoolvak).

Iets vertellen voor de groep

- De leerling kan (voorbereid) op een sportclub mededelingen doen over de gang van zaken of de spelregels tijdens een sportdag.
- De leerling kan een voorbereide heldere presentatie geven over een onderwerp van een van de zaakvakken, bijv. over de zintuigen van de mens of de voortplanting van planten en kan hierover vragen beantwoorden.
- De leerling kan (voorbereid) uitleg geven over de gang van zaken tijdens een excursie, bijv. over tijd en plaats van verzamelen.
- De leerling kan (voorbereid) een redelijk uitgebreide spreekbeurt houden over een bekend onderwerp, bijv. over zijn hobby of muziekvoorkeur.
- De leerling kan (voorbereid) iets vertellen over een werkstuk dat hij heeft gemaakt, bijv. bij beeldende vorming of techniek.
- De leerling kan in een werkgroep kort uitleggen en toelichten waarom een opdracht op een andere manier moet worden uitgevoerd.
- De leerling kan in een bijeenkomst voor ouders en andere geïnteresseerden informatie geven over de verschillende profielen op de havo en het vwo.

- De leerling kan een presentatie geven over de onderdelen van een apparaat dat hij voor een techniekopdracht uit elkaar heeft gehaald (mobiele telefoon of koffiezetapparaat).

Kenmerken van het taalgebruik van de leerling
De leerling in eenvoudige zinnen en <ul style="list-style-type: none">• ... somt de punten achter elkaar op;• ... praat vlot door als het gaat om een onderwerp waar hij in geïnteresseerd is;• ... is goed te verstaan (met een accent).

Spreken: op weg naar B2 (instroom bovenbouw havo of vwo)

- Kan duidelijke, gedetailleerde beschrijvingen presenteren over een breed scala van onderwerpen die betrekking hebben op zijn interessegebied.
- Kan een standpunt over een actueel onderwerp verklaren en de voordelen en nadelen van diverse opties uiteenzetten.

Monologen

- De leerling kan uitgebreid verslag doen van een reis en een gedetailleerde beschrijving geven van een land of landschap.
- De leerling kan in een intakegesprek bij de vervolgopleiding een gedetailleerde beschrijving geven van eerdere onderwijs- en/of werkervaringen.
- De leerling kan een verhaal systematisch opbouwen en belangrijke punten en relevante details goed naar voren brengen, bijv. in een werkgroep zijn standpunten en voorkeur voor een thema of werkwijze uitgebreid beargumenteren en voor- en nadelen toelichten.
- De leerling kan iets vertellen wat hij gelezen of gezien heeft doorvertellen en daarbij zijn eigen mening toevoegen.
- De leerling kan een andere leerling overtuigen, bijv. om actie te ondernemen tegen een nieuwe maatregel op school of een maatschappelijke gebeurtenis.

Iets vertellen voor de groep

- De leerling kan een duidelijk en gedetailleerd betoog houden over onderwerpen uit zijn eigen interessegebied en daarbij meningen met argumenten onderbouwen, bijv. een presentatie geven over een bestudeerd onderwerp en de voor- en nadelen van verschillende standpunten bespreken.
- De leerling kan in een werkgroep de voorkeur voor een onderwerp en een plan van aanpak (in detail) presenteren en verantwoorden.

Kenmerken van het taalgebruik van de leerling
<p>De leerling kan vlot doorpraten, zonder veel pauzes ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • ... de uitspraak is duidelijk en natuurlijk; • ... reageert vlot op vragen. • ... verbetert zichzelf als hij een grammaticale fout maakt.

Schrijven A1

- Kan een korte, eenvoudige kaart schrijven.
- Kan een formulier invullen met persoonlijke gegevens (naam, adres, nationaliteit).

Correspondentie

- De leerling kan een kort, eenvoudig briefje schrijven, bijv. een groet naar een vriend te sturen.
- De leerling kan een kort eenvoudig appje of e-mail typen, bijv. om een afspraak te maken of te zeggen dat hij niet kan komen.
- De leerling kan een kort eenvoudig briefje schrijven, bijv. om de docent te melden dat hij niet naar de les kan komen.

Aantekeningen, berichten, formulieren

- De leerling kan een eenvoudig formulier op papier of op internet invullen, bijv. om een abonnement aan te vragen.
- De leerling kan een eenvoudig kaartje of berichtje maken om iets te koop aan te bieden.
- De leerling kan een telefonisch bericht opschrijven/doorgeven aan een andere leerling.
- De leerling kan een korte notitie in een agenda opschrijven.
- De leerling kan datum, plaats en tijd van een proefwerk in zijn schoolagenda opschrijven.
- De leerling kan het huiswerk voor de volgende les van het (digi)bord overschrijven.

Vrij schrijven

- De leerling kan eenvoudige zinnen opschrijven over zichzelf en over andere mensen, bijv. zichzelf beschrijven.
- De leerling kan korte antwoorden op eenvoudige vragen over zichzelf opschrijven.
- De leerling kan een vaak voorkomende dagelijkse handeling beschrijven, bijv. naar aanleiding van plaatjes uit het boek over Nederland bij het vak burgerschap.

Kenmerken van het taalgebruik van de leerling

De leerling gebruikt veel losse woorden en ..

- ... kan woorden en korte zinnestukjes overschrijven van een voorbeeld;
- ... kan zijn naam, adres, geboortedatum en nationaliteit goed schrijven.

Schrijven A2

- Kan korte, eenvoudige notities en boodschappen opschrijven.
 - Kan een zeer eenvoudige persoonlijke brief schrijven.
-

Correspondentie

- De leerling kan een eenvoudige, persoonlijke e-mail schrijven aan de NT2-docent, bijv. om een afspraak af te zeggen en daarbij een reden te geven.
- De leerling kan een kort briefje op papier schrijven, bijv. om iemand uit te nodigen.
- De leerling kan een kaart schrijven, bijv. om te vertellen hoe de excursie is.
- De leerling kan een begeleidend briefje schrijven, bijv. bij het opsturen van een pakje.
- De leerling kan een kort berichtje opstellen om een andere leerling te bedanken voor hulp.
- De leerling kan chatten met een andere leerling, bijv. informatie vragen over leeftijd, welke school, welke hobby's etc.

Aantekeningen, berichten, formulieren

- De leerling kan aantekeningen maken voor zichzelf en notities voor anderen, bijv. een briefje voor het prikbord of iemand iets gevonden heeft.
- De leerling kan een eenvoudig standaardformulier invullen, bijv. de aanvraag van een abonnement voor de bibliotheek of een online bestelformulier.
- De leerling kan huiswerk in een agenda noteren.
- De leerling kan korte aantekeningen maken bij de les van een docent.
- De leerling kan in trefwoorden een telefonische boodschap overbrengen aan een klasgenoot.
- De leerling kan een kaartje of berichtje maken om iets te koop aan te bieden of te vragen in de schoolkrant.
- De leerling kan voor zichzelf aantekeningen maken bij een gesprek, bijv. met de docent of met decaan.
- De leerling kan aan een andere leerling doorgeven wat het huiswerk is.

Verslagen en rapporten

- De leerling kan een kort verslagje (volgens format) schrijven, bijv. over de actiedag voor het goede doel op de eigen? school.

Vrij schrijven

- De leerling kan een kort stukje schrijven over zijn eigen familie of zijn land.
- De leerling kan een kort stukje schrijven over school (blog), bijv. over hoe een schooldag eruit ziet of over een schoolexcursie.
- De leerling kan een kort verhaaltje schrijven bij een afbeelding of foto (hierbij geholpen door een aantal vragen). (eventueel n.a.v. een buitenschoolse opdracht)
- De leerling kan opschrijven welk profiel of opleiding hij wil gaan doen en daarbij aangeven waarom.
- De leerling kan een kort portret schrijven over een bekend persoon, bijv. in de muziek, sport of mode.

Kenmerken van het taalgebruik van de leerling

De leerling gebruikt korte, eenvoudige zinnen en

- ... maakt gebruik van voorbeeldzinnen;
- ... maakt taal- en spelfouten, maar het geheel is goed te begrijpen.

Schrijven B1

- Kan eenvoudige, samenhangende tekst schrijven over onderwerpen die vertrouwd of van persoonlijk belang zijn.
 - Kan persoonlijke brieven schrijven waarin ervaringen en indrukken beschreven worden.
 - Kan een eenvoudige zakelijke brief schrijven.
-

Correspondentie

- De leerling kan een eenvoudige zakelijke brief schrijven aan een winkel met een klacht over een bepaald product.
- De leerling kan in persoonlijke brief (met enige details) aan een vriend schrijven wat hij de laatste tijd heeft meegemaakt.
- De leerling kan een briefje schrijven aan familie/kennis waarin een voorstel wordt gedaan in de persoonlijke sfeer, bijv. een uitnodiging voor een familiereünie of een huwelijk.
- De leerling kan een briefje of e-mail schrijven aan de docent met een verzoek of een voorstel om iets te regelen, bijv. proefwerk op een andere dag of verzoek om een gesprek omdat er een probleem is.
- De leerling kan een korte, eenvoudige sollicitatiebrief schrijven (incl. kort cv), bijv. voor een vakantiebaantje of een stageplek (aan de hand van een voorbeeld).
- De leerling kan op een internetforum meedoen met een discussie en informatie geven bijv. over Gezonde Voeding in de schoolkantine en reageren op een mening van anderen.
- De leerling kan een mailtje sturen aan een school om informatie te vragen over een opleiding.

Aantekeningen, berichten, formulieren

- De leerling kan een berichtje schrijven bij in te leveren huiswerk aan de docent, met het bericht waarom iets wel, niet of op een bepaalde manier is gedaan.
- De leerling kan een aankondiging (voor op het prikbord) schrijven van een informatieavond of schoolfeest.
- De leerling kan een oproep schrijven voor actie op school, bijv. om geld in te zamelen met lege flessen voor een goed doel.
- De leerling kan een formulier invullen om zich op te geven voor een cursus, sport, etc. (motivatie, vooropleiding, interesses).
- De leerling kan een schadeformulier invullen, bijv. bij het verlies van een laptop.
- De leerling kan een samenvatting maken van wat de docent vertelt tijdens de les bijv. bij geschiedenis of aardrijkskunde.
- De leerling kan de belangrijkste informatie opschrijven voor een presentatie (hand-out maken.)

Verslagen en rapporten

- De leerling kan een kort en eenvoudig verslag maken (volgens format) van een activiteit of opdracht voor school.
- De leerling kan volgens een vast format een kort, eenvoudig verslag maken van een onderzoekje, bijv. over de werking van de zintuigen (biologie) of het verbruik van elektriciteit op school.

- De leerling kan een kort verslagje maken van een dag op zijn (maatschappelijke) snuffelstage (volgens vast format).

Vrij schrijven

- De leerling kan een eenvoudige lopende tekst schrijven over ervaringen met en reacties op een persoonlijke gebeurtenis, (bijv. verhuizing of geboorte) in een brief aan vrienden en beschrijft hierbij gevoelens en gedachten.
- De leerling kan een eenvoudige tekst schrijven, bijv. voor de schoolkrant, waarin een schoolreis of excursie beschreven wordt.
- De leerling kan een eenvoudige tekst schrijven waarin een actuele gebeurtenis (binnen een thema op school) wordt beschreven, bijv. aan de hand van een krantenkop.
- De leerling kan een eenvoudige tekst schrijven waarin een mening gegeven wordt over een thema (roken op school, geweld op straat, etc.).
- De leerling kan een verhaal schrijven over een onderwerp dat hem/haar interesseert, bijv. een doorlopend verhaal op internet.
- De leerling kan een evaluatie schrijven van een buitenschoolse activiteit op school, bijv. een workshop Techniek in huis.
- De leerling kan zijn mening geven in een discussie op een forum voor scholieren, bijv. over een actuele kwestie, zoals minder vakantie in het voortgezet onderwijs of over de zomerschool.

Kenmerken van het taalgebruik van de leerling

De leerling schrijft eenvoudig en korte zinnen en

- ... kijkt de tekst goed na, zodat er weinig taal- en spelfouten in zitten;
- ... gebruikt leestekens, maar niet foutloos;
- ... de lezers kunnen de tekst over het algemeen goed begrijpen.

Schrijven: op weg naar B2 (instroom bovenbouw havo of vwo)

- Kan een duidelijke, gedetailleerde tekst schrijven over diverse onderwerpen waarin de leerling geïnteresseerd is.
 - Kan een opstel of verslag schrijven, informatie doorgeven of redenen geven ter ondersteuning van een standpunt.
 - Kan persoonlijke brieven schrijven waarin ervaringen en indrukken beschreven worden.
-

Correspondentie

- De leerling kan een brief aan een docent schrijven om hem/haar te bedanken voor alle hulp en begeleiding en vertellen waar hij het meest van heeft geleerd.
- De leerling kan een mail schrijven aan een school met het verzoek informatie te sturen over een bepaalde opleiding.
- De leerling kan een brief schrijven met een klacht over een product, bijv. een I-pad en hier een vergoeding voor vragen.
- De leerling kan een sollicitatiebrief schrijven naar aanleiding van een vacature voor een bijbaantje.

Notities, berichten en formulieren (als op B1)

- De leerling kan aantekeningen maken bij een helder gestructureerde presentatie of uitleg van de docent bij een uitlegfilmpje of webinar op internet, bijv. over een zaakvak over een onderwerp waar hij al iets van weet.
- De leerling kan de hoofdpunten noteren van verschillende bronnen om daarna te kunnen gebruiken in een werkstuk.

Verslagen en rapporten

- De leerling kan op basis van een zelf uitgevoerd onderzoekje een kort helder verslag schrijven, met een conclusie, argumenten om een eigen standpunt te onderbouwen en suggesties voor vervolgonderzoek.
- De leerling kan een verslag maken van de eigen werkzaamheden en hoe hij heeft samengewerkt met medeleerlingen (reflecteren op eigen handelen).
- De leerling kan van een lang artikel over een onderwerp dat hem interesseert een begrijpelijke samenvatting maken.
- De leerling kan een verslag maken over de voortgang tijdens een project/ stage. En wat er wel en niet goed gaat en hoe je dat gaat oplossen.

Vrij schrijven

- De leerling kan een goed lopende tekst schrijven over ervaringen met en reacties op persoonlijke gebeurtenissen, bijv. in een brief aan familie of vrienden.
- De leerling kan een goed lopende tekst schrijven waarin eigen ervaringen beschreven worden die verband houden met de opleiding (eerste schooldag/anekdotes), bijv. voor de nieuwsbrief of op de website van de school.
- De leerling kan een duidelijke, gedetailleerde tekst schrijven voor de schoolkrant over een actuele kwestie, bijv. de eindtijd van het schoolfeest en een mening hierover geven.

- De leerling kan een recensie schrijven over een boek dat hij heeft gelezen of over een film die hij heeft gezien.
- De leerling kan een tekst schrijven over oorzaak en gevolg van een actuele gebeurtenis, bijv. bij maatschappijleer of geschiedenis.

Kenmerken van het taalgebruik van de leerling

De leerling kan een duidelijke, goed samenhangende tekst schrijven en ...

- ... details beschrijven;
- ... de grammatica is meestal goed gebruikt, er zijn geen fouten waardoor de lezer het niet begrijpt;
- ... de spelling en de leestekens zijn goed, maar nog niet foutloos;
- ... houdt rekening met de lezer.